

ДЮІ ВИСУВАЄ КАНДИДАТУРУ АЙЗЕНГАВЕРА НА ПРЕЗИДЕНТА

Нью Йорк, 15 жовтня. — Серед підготовки до цього річних виборів губ. Тома Е. Дюї, як номінальний голова Республіканської партії, видивив кандидатуру ген. Дайта Д. Айзенгавера на республіканського кандидата на президента в 1952 р. Це

ПОМЕР ДЖАН РАСКОВ, КОЛИШНЯ СИЛА В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІІ

Сентервил, у стейті Мериленд. — Джан Дж. Расков, колишній екзекютивний урядовець у підприємстві Дю Пон і голова Дженерал Моторс Компані, помер тут у віці 71 літ від удару серця. По ній осталася жінка й 10 дітей. Расков звернувся на себе увагу в 1928 р., коли його притягнув до політики тодішній губернатор стейту Нью Йорк, Алфред Сміт для підтримки своїх кандидатур на президента Злучених Держав. За впливами Сміта Расков був обраний головою Красового Комітету Демократичної Партії і управителем його передвиборчої кампанії, яку одначе програв у користь Герберта Гувера. Уроджений в убогій родині, дістав першу платню \$5 на тиждень як стенограф, а перед смертю розпоряджався мільйонами і був потугою у промислових колах. Відзначився в продаванні на великі розміри авт на сплату ратами.

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ПРЕСИ

Нью Йорк. — Після чотириденних нарад редакторів з 14 країн починають до життя організації, що мають на меті залучення міжнародного інституту преси. Завданням інституту довести до порозуміння між редакторами, щоб вони працювали над порозумінням між народами. Конференція відбулася під опікою Американського Товариства Газетних Редакторів і Американського Пресового Інституту. Чужинні редактори, які взяли участь у конференції, висловили переконання, що міжнародний пресовий інститут зможе успішно обороняти вольності преси у цілому світі. Одначе передумовою такої праці є засада, щоб інститут був під виключним впливом самих газет, а ніякого уряду.

РЕКОРД У ПЕРЕДВИБОРЧІМ РЕЄСТРУВАННІ

Нью Йорк. — Шойно в неділю ввечір викінчено обрахунки з реєстрації громадян для голосування при осінніх виборах. Реєстрування тривало цілий тиждень і в початках не давало вигляду на добрий успіх. Одначе в суботу ситуація поправилася і загальне число виборців зросло до цифри 2, 808, 998. Тому, що це не-прези-

дентські вибори, то це число вважається за рекорд у реєструванні в такому часі. Агітація за поодинокими кандидатами на посади міста мабуть найбільше причинилася до збільшення числа виборців. У Нью Йорку є два кандидати з Демократичної партії, а один з Республіканської. Крім того є ще кандидати малих груп.

Не буде зміни американської політики в Азії після зустрічі президента з ген. М'Артуром

Перл Гарбор, 16 жовтня. — Після вчорашньої зустрічі і конференції президента Трумана з ген. Доглесом МекАртуром на острові Вейк не заповідається будь-якої зміни в американській політиці, стверджується з поінформованих джерел. Так інтерпретується теж „комунікат“, виданий після нарад президента з генералом, наче б це не була конференція з прези-

дентом країни та йому підладним військовим командантом, але між головами двох окремих держав. Свою першу особисту конференцію з ген. МекАртуром скархарактеризував президент Труман як „дуже задовольняючу“. Він заявив: „Повна однодушність поглядів уможливила нам швидко закінчити наші наради та піти назустріч побажанням ген. МекАртура вернутися (до Токіо) в можливо найшвидшому часі. Було наявним, що знаменита координація, яка існує між Вашингтоном і полем (головною квартирою ген. Мек Артура), дуже полегшила дискусію“. Народи президента Трумана з ген. Мек Артуром відбулися вчора вранці (місцевого часу) і тривали три години. Чарльс Росс, пресовий секретар президента, заявив, що проблему Кореї обговорювано в загальному, а зокрема обговорено завдання мирної відбудови зруйнованої війною країни. Крім того, президент відбув з генералом односторонню приватну розмову. Зустріч обох мужів була незвичайно „тепла“ і сердечна. Ген. МекАртур негайно після того відлетів до Токіо, а президент до Перл Гарбор, де спокійно, на прохоті і купальні, провів неділю. Сьогодні він відлетить до Сан Франсиско в поворотній дорозі. В дипломатичних і політичних колах припускається історичний зустріч президента зі своїм командуючим генералом велику увагу. В комунікаті з цієї зустрічі зазначається три обговорені справи: припинення відбудови Кореї, перспективи мирного договору з Японією та загальне порозуміння щодо дальших мирових зусиль спільно з іншими об'єднаними націями. — Совєтська преса коментує цю зустріч як „воєнну нараду“ — для „поширення агресії“.

Після історичної зустрічі на острові Вейк на Північному Тихоокеані, президент Труман прощається з ген. МекАртуром, як іранки, що мають відвідати президента до Вашингтону і генерала до Токіо, щоб очекати. Посередній є ген. Корні Гейтлі, з генерального штабу ген. МекАртура. У вівторок конференції всі народи Азії дістали задоволення, що Злучені Держави рішені забезпечити цьому простору мир і безпеку.

ОЦІНКА ЗУСТРІЧІ ТРУМАНА-М'АРТУРА В ПОЛІТИЧНИХ КОЛАХ

Вашингтон, 15 жовтня. — Серед політичних кол у столиці розглядають з усіх боків несподівану зустріч през. Трумана з ген. Доглесом МекАртуром на острові Вейк і приходять до висновку, що це припинить до піднесення прес-стихії не тільки обох співрозмовників, але й становища А-

мерики. Це є признакою, що американська політика назавжди є одноцільною і серед провідних кол нема непорозуміння. Декорації, які дістав генерал від президента, піднесуть престиж генерала серед населення Азії, а з цим підійметься теж престиж самої Америки. Сама заява, що між президентом і генералом нема непорозуміння щодо політики супроти Азії, спонукає як приятелів, так і ворогів рахуватися з кожною заявою Вашингтонського уряду. Це особливо буде припадком при вирішуваних долі острова Формози. Кажуть, що становище корейського президента д-ра Пі стане сильнішим після конференції на острові Вейк бо МекАртур глядять прихильно на утримання влади вибраного президента і ступінь законне поширення її на північну Корею. Тому, що тут входить у гру само поширення демократичних ідей, це буде мати вплив на сусідні країни, які звертають пильну увагу на розвиток подій в Кореї.

ДВІ УСПІШНІ ІМПРЕЗИ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк, 16 жовтня. — Вчорашньої неділі тут відбулися дві успішні українські імпрези: в залі Стейвсант Гай Скул — Святочна Академія для відзначення 12-річчя державності Карпатської України, влаштована окремим Комітетом нової імміграції з Карпатської України при співучасті давніх іммігрантів, та в залі Вашингтон Ірвінг Гай Скул — Вечір, присвячений повстанській боротьбі в Україні, влаштований з нагоди св. Покрови, опікунки УПА, ньюйоркським Відділом Об'єднання Бувиш Вояків України в Америці. В програмі Святочної Академії, крім привіту голови Комітету, д-ра В. Вереса, були доповіді відомих карпатсько-українських діячів: Юліяна Рева від Карпатської України до проголошення її державності, А. Стефана про процес зміни назви „Карпатська Русь“ на „Карпатська Україна“ та д-ра Вікентія Шандора про історичні підстави державності Карпатської України. В місте-

цькій частині програми виступили: Хор „Боян“ під управою І. Недільського; сольовисті Анни Троянської, сопран, та Осипа Стенури, баритон; скрипкове сольо В. Цісика та виступ групи бандуристів під управою С. Ганушевського. На фортепіані аккомпанювали: Ольга Дмитрів та С. Цегельська. Приявних около 800 осіб. На програму Вечора, присвяченому повстанській боротьбі в Україні, скликали: доповіді Ю. Дивнича і О. Логуса, редакція П. Гіряка, сольовисті С. Винниченко-Мозгової, сопран, і Л. Реймаровича, баритон, та хорів продукції Українського Хорового Товариства з Нью Джерзі, під управою Ю. Кириченка, мол. Попереднього дня з тої самої нагоди св. Покрови відправлено в обох місцевих церквах, католицькій і православної. Богослуження в наміренні Української Повстанської Армії.

Колірні картини на телевізії почнуть передавати на 20 листопада. На це дав дозвіл федеральний уряд.

АЛІАНТСЬКІ ВІЙСЬКА В КОРЕЇ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЧЕРВОНОЇ СТОЛИЦІ

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКІ АРМІЇ ШЕ ТІЛЬКИ 35 МІЛЬ ВІДДАЛЕНІ ВІД ПЬОНГЯНГ. — 4,000 ПОЛОНЕНИХ ЧЕРВОНІХ ЗА ОДИН ДЕНЬ. — ВОРОЖИЙ СПРОТИВ ПОМІТНО СЛАБНЕ.

Токіо, 16 жовтня. — Республіканські південно-корейські війська, що очолюють визвольний похід сил Об'єднаних Націй в Північній Кореї здобули вчора цілий ряд дальших успіхів, підійшовши луком з південного-сходу на віддалі вже тільки 35 миль від комуністичної столиці Пьонгянгу. — Рівночасно вони продовжують свій похід здовж східного бережжя, здобувши вчора важливі промислові центри Гангнам і Гамгунг. Сила спротиву комуністичних військ помітно слабіє. Вчора ворог пробував ще на двох секторах перейти до притнаступу, але був відбитий з великими втратами і не потрапив навіть серйозніше припинити південно-корейського походу вперед. Втрачено около 250,000 вояків від початку війни, яку комуністи зачали, нападши на Південну Корею з кінцем червня, вони сьогодні вже практично втрапили вигляди на будь-який серйозніший опір навіть в обороні своєї власної столиці — стверджують спостерігачі з фронту. Тільки за вчорашній день альянті взяли в полон 4,000 комуністичних вояків, збільшуючи загальну кількість полонених червоних до 65,000, що рівняється шістьом з половиною дивізіям та становить половину фронтових сил, що їх мали комуністи починаючи агресію. — Кількість вбитих і поранених альянтіс вчора збільшилась. Найбільших успіхів добились південно-корейські війська вчора на центральній фронті, на південний схід Пьонгянгу. Альянтіска авіація дас їм сильну підтримку. На лівому крилі

республіканських сил наступає американська Кавалерійська Дивізія, що проломилася і залишила за собою ворожі укріплення в районі Кумчон та пошукається головним шляхом до комуністичної столиці, підійшовши вчора до міста Сінмак. В укріпленнях в Кумчонг оточено 25,000 ворожих військ, винищування яких продовжується.

НОВІ КОНТИНГЕНТИ БРИТАНСЬКИХ ВІЙСЬК В ДОРОЗІ НА КОРЕЮ

Токіо, 16 жовтня. — Головнокомандуючий британськими сухопутними військами на Далекому Сході, ген. сер Джан Гардінг, сьогодні повідомив, що нові контингенти британських військ є в дорозі до боротьби за визволення Кореї від більшовиків. Згідно з його заявою в дорозі морем на Корею є 29-та Незалежна Бригада, озброєна піхотною зброєю, танками та допоміжною зброєю. — Генерал ствердив, що теперішні втрати британських військ в Кореї не були високі. Він зокрема висловив признання британського народу для ген. Мек Артура за блискучі альянтіські перемоги в Кореї під його командою.

Британія проголосила цілий ряд дальших обмежень експорту до Совєтів.

ДАЛЬШИХ 500 КОРЕЙЦІВ ЖЕРТВОЮ КОМУНІСТИЧНОГО НАРОДО-ВБИВСТВА

Пьонггунг, Корея, 16 жовтня. — Південно-корейські війська, що наступають здовж східного бережжя Північної Кореї, натрапили вчора на 500 жакливо замаскованих комуністичними народодовбивцями трупів своїх вояків, що були погнали в більшовицький полон. Рівночасно сильний розвідний відділ вибрався в погоню на рятують від правдоподібно такої самої долі однієї тисячі полонених американських вояків, що — згідно з твердженнями населення — мають бути сконцентровані в залізничному тунелі около 17 миль на південний схід від Пьонггунгу. В своєму перемож-

ному визвольному поході, південно-корейські війська постійно натрапляють на криваві сліди жакливіх комуністичних злочинів, повновивчаних однокрово, як на полонених так і на місцевому цивільному населенні. Комуністи, відступаючи, залишають за собою на шляхах і в придорожніх ровках маси замаскованих трупів, з типомово зв'язаними назад руками та слідами варварських знущань. — Загальна кількість жертв цього народодовбивства винищить вже багато десятків тисяч, між ними тисячі полонених американців. Окрема комісія прослідкує ці злочини, щоб опісля винних потягнути до відповідальності.

В ІНДО-КИТАЮ ВІЙНА „НА ПОВНУ СКАЛЮ“

Сайгон, Індо-Китай, 16 жовтня. — Після посилення протягом минулого тижня комуністичних нападів на французькі пости здовж китайського кордону, місцеві дипломати і військові спостерігачі заповідають на найближчий час перехід до „війни на повну скалю“ в Індо-Китаю. Теперішнє положення там порівнюється з положенням в Кореї в 1948 році, коли тоді теж комуністичні партизани потрапили в кикути до нападів на одинокі військові пости більшої сили і поступово перейшли до звичайної фронтальної війни, головно після битви за Сучов, в якій взяло участь вже около мільйон вояків по обох боках. Це створює нову проблему для французького командування, війська якого досі були заангажовані тільки в чисто оборонно-пацифікаційній акції. — Протягом літа в комуністичному Китаю мобілізувались, вишколювались і озброювались полки нових партизансько-комуністичних „білців“, що тепер, забезпечені совєтською зброєю, переходять кордон організованими босними формациями та завдали вже кілька серйозних ударів французьким та місцевим оборонним силам.

В СВІТІ

● Югославський уряд проголосив вчора декрет, на підставі якого касується всі упривілейовані харчові приділи, мешканцям полонених і т. п. для партизанів, урядових і військових достоянств.

● Грецький монарх, король Павло з королевою Фредерикою, виїхали до Австрії на відвідини хворого батька королеви.

● Комуністичний уряд повідомив, що йому буде важко виконати проголошений 6-річний господарський план, з огляду на недовстаток двох мільйонів робітників.

● Англіський уряд рішив поробити дальші заходи для скріплення цивільної оборони островів.

● Тибетський уряд офіційно заперечив повідомлення про напад на Тибет комуністичних військ.

● 3 Німеччини наспіли вестки, що один з колишніх німецьких генералів вже мав одержати доручення — створити штаб для організації німецької армії, що мала б бути включена в західно-європейський збройний сил.

● Ген. Франко, шеф еспанського уряду, виїхав на відвідини голландського Північної Африки та Канарських островів.

ЗАКИДИ З ПРИВОДУ ВИКОНУВАННЯ ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ЗАКОНУ

Вашингтон. — З огляду, що імміграційна влада гостро виконує постанови нового закону, званого „протикомуністичним“ і затримув багато осіб на Елліс Айленді при висіданні з кораблів у Нью Йорку, а крім того секретар стейту наказав ціл-

В АМЕРИЦІ

● Сталеві підприємства згодилися увійти в переговори з юнією сталевих робітників (з К. І. О.) над підвищення робітничих платень. Робітники домагаються підвищення 35 центів на годину.

● Газардові гри в бруклінських корабельних варстатах відірвали тайні агенти. Вони кажуть, що там процвітають заклади на перегоні як і між іншими громадянами.

● Тома Морфі, який як прокуратор обанувачував Алджерса Гіса в кримінальних з відкриттям від пересуду відділку Гіса в апеляційному суді. Він тепер є директором поліції в Нью Йорку, а місце заборонив своїм працівникам мати приватну адвокатську канцелярію.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДИВНА АТМОСФЕРА

Герисон Е. Салисбері, вернувшись назад до Москви, надіслав до "Нью Йорк Таймс" серію статей про те, що він там тепер бачить і чує, очевидно зазначаючи, що вправді передає сумлінно, але тільки те, що можна передавати, бо ж кожна стаття цензурована.

Дуже інтересний його спостереження щодо воєнних настроїв. Загально відомо, що совєтська пропаганда постійно вмовляє в народи СРСР, що капіталістичний світ, зі Злученими Державами на чолі, готується до нової світової війни і напад на Совєти. Совєтські часописи про це весь час писали і совєтські дипломати про це весь час говорили. Проте, як виходило б зі статей Салисбері, в самій Москві не дається заважати ніякого воєнного настрою чи страху. Навпаки, про війну навіть ніхто не згадує.

Маркіз Чайлдс, пишучи з Лондону, твердить, що в Британії радіють з воєнних успіхів в Кореї, бо вони, як не припусти катастрофи, яку принесла б третя світова війна, то бодай її відложили. Замітне і те, що Британія, як він пише, не помагає б Злученим Державам у справі Формози, коли б так через те повстала війна. В Англії, пише Чайлдс, переконані, що друга світова війна мало що не знищила західної цивілізації, а третя то вже цілком певно її добила б. До того нова війна знищила б цілковито Англію до тої міри, що вона вже не була б в силі себе підняти економічно й вдержати свободу.

До цього ще додамо, що Вінстон Черчилль, промовляючи в Копенгазі, заявив, щоб не тратити надії, що і "Росія підтримує мир". Про замирення говорив він минулої суботи на річній конференції своїх партій, кажучи, що "події в Кореї поставили світ на здоровіший мировий основі".

Тут в Америці, Дін Ачесон, приймаючи нагороду, якою наділив його "Фрідом Говз", заявив, що Злученим Державам треба раз-у-раз підкреслювати, що вони є за міжнародну кооперацію і не мають ніяких егоїстичних цілей, а зб'ються тільки для миру, а не війни, себто, щоб стримати Совєти від дальших агресій та підбавлення нових народів. В таких обставинах було б "глупотою" говорити, що війна неминуха, чи про превентивну війну.

Для доповнення можна б ще згадати і за те, що сказав до "Горжачанського Комітету Колумба" В. Аверель Гарімен, спеціальний радник президента Трумана. Вказуючи на потребу посилення збройних сил Америки та вільних націй Гарімен зазначив, що "нам треба бути інспірацією і проводом для моральних сил, що змагаються до світового миру". Теж і сам президент Труман заявив в часі дороги на побачення з генералом МекАртуром, що його місія — мирова.

Доповнимо ці вісті ще сенсаційною заявою А. Вишинського в Об'єднаних Націях, теж "мировою", якою він вів за Злучені Держави покинути "тверду політику" в відношенні до СРСР, а ступити на "давний шлях", який заіснував за президента Френкліна Д. Рузвелта, себто, "шлях уступок". Тоді, як казав Вишинський, теперішня "воєнна політика" переміниться на давню політику "співпраці й однодушності", а як так станеться, тоді всьому відряд зміниться.

Ми зібрали те, що "день несе". Це газетні вісті, а вони не с доброю підставою для політичної орієнтації на дальшу мету, бо там заважають уже засадничі речі, чи такі природні конфлікти, на які же людство не знайшло ліку. Проте ці вісті теж багато говорять.

ЧЕРВОНЕ КАЛАТАЛО

Каже народна приповідка: "Піп у дзвін, а чорт в калатало". Широко тут правду про український нарід, його визвольні змагання та ідеали, як теж і про його культуру. Американський загальний початок уже нас добре розуміти, а тим самим теж знати, що це український нарід перший підняв боротьбу з найбільшим лихом у світі — з комуністичною диктатурою та московським імперіалізмом, та що американські українці постійно вказували американському уряду й американському суспільству на потребу боротьби з червоним варварством. Сьогодні вже уряд і громадянство розуміють, чим є комуністична п'ята колона та чого від неї надіяється коли б так дійшло до воєнного зудару між Злученими Державами і Совєтами. Тим самим українське ім'я в Америці набирає признання за те, що американські українці вже тому понад 30 років добували комуністичну загрозу теж і для цієї країни і рівно працювали, щоб відганяти українського робітника в Америці від большевицьких впливів.

Американські українці зуміли відмежуватися від усього, що пов'язане з диктатурами та тоталітарними ідеологіями, так, що залишилася тільки мала група комуністів та їх поплічників, але вона жила своїм окремим життям. Ця група намагається тепер включитися у загально-українське життя, влаштуваючи різні "культурні" імпрези та ще у великих американських залах. Американська влада добре знає, хто є аранжувачами тих імпрез, але американці читають чи чувають тільки про "український" концерт, чи про "український" фестиваль. Саме в тому і суть цього "червоного калатала", яке пробує викликати нове заміщення, ідентифікуючи українське ім'я з большевицькими елементами, ворогами вільної Америки і вільної України.

Упродовж останнього року українська секція кремлівського комунізму зааранжувала цілу низку концертних маніфестацій в прилюдних залах різних міст Злучених Держав, під назвою "Фестивалі" української пісні, музики і танцю, розкозидуючи при цьому українські організації зазвичай до участі в цих маніфестаціях. Про це писала наша газета кількома наворотами, остерігаючи свідомий український американський елемент перед фальшом і його наслідками. Ці "фестивали" добувають уже до кінця все одно з яким успіхом. Однак комуністично-большевицька кадр не жде їх вислідів, а вже заповідає інший "фронт", цим разом ще більш приманливий, бо святкування 60-річчя існування української еміграції в Америці.

Такий рух започаткувала українська большевицька колона в Канаді, де навіть хочуть збирати фонди на пам'ятник Шевченкові. За нею йде колона зі Стейтс.

"Наші фестивали були важкими і дуже потрібними побудинками прогресивної громадської й хосенної праці" — сказано бундучно в большевицьких Українських Щоден-

них Вістях. "Але, на жаль, вони носили спорадичний характер, коли мова про ширші громадянські кола дуже часто врізалися в нашу щоденну працю, не в достатній мірі хронізовані з усіма видами формами загального громадського руху... Заклик канадських українців до відзначення свого 60-річчя, саме тепер, на укінченні наших фестивалів, висуває перед нами цілу низку питань, на які ми, наш рух, повинні дати відповідь".

Слова "ми, наш рух" як теж згадка про форми "загального громадського руху", це ясна вказівка, що тут ідеться про дальші большевицькі маніфестації для викликання нового хаосу в українському громадянстві, та ідентифікування себе з тим громадянством перед широким американським загалом.

Якщо після фальшивих "фестивалів" української пісні, музики й танцю большевицька колона хоче фальшувати історію для виказання, наче б навіть початок існування української громади в Америці коринився в большевицько-комуністичній ("прогресивній") ідеї, то це вже пересту-

пає граніці звичайного большевицького нахабства. Українська традиція, зв'язана з українським емігрантським рухом, не тільки не має нічого спільного з теперішніми намірами кремлівського комунізму поневолити український нарід та весь світ, але навпаки, загальнозвісно, що український рух в Америці в самому заложенні був наскрізь поштовпним і визвольним рухом і саме тому став сіллю в оці царських агентів, які в тому часі представляли російську чорносотенщину. Коли теперішня червона сотня хоче продовжувати змагання до баламутіння української спільноти в Америці, то з такими зацікавленостями, які в тому часі представляли російську чорносотенщину, які це тут і там покутує в виді різних "взаємопомощей".

Без огляду на це, яку нову фронтальну акцію поведуть в найближчій майбутності послідовники Москви, свідомо українська громада в Америці мусить насторожити свою увагу, щоб ці зацікавленості не запліднили внутрішньої шкоди українському громадянству, але теж, щоб не знеславили припадком український визвольний та справді поступовий демократичний, український рух перед відповідними чинниками.

Іван Кедрин.

НЕНАПИСАНІ СПОМИНИ

У запрошенні взяти участь в ювілейному вишавуванні д-ра Лонгіна Цегельського, який саме кінчає 75 років життя і округло 50 років є громадським діячем, сказано, що цілою ювілейною Комітету є вможливити Ювілятові написати й видати друком сподини. При цій нагоді хочу згадати, скільки то чільним українським діячам радив я написати сподини, — і що з цього вийшло.

Коли Митрополит Шептицький прийняв на посаду архієпископа до Капітули св. Юра проф. Шендрика, автор цих рядків, будучи коротко потім з якоюсь справою у Митрополита, піддавав Митрополитові думку використати проф. Шендрика, для того, щоб йому систематично щоденно по 2 години диктувати свої сподини. Пригадую собі, що була це мова, що проф. Шендрик ще й мовчав та дискретно людини і напевне не зловживав різними подробицями таких сподинів. Митрополитові дуже подобалася ця думка. Він згадував про неї кілька разів за наступними баченнями. Але завжди жалувся, що і здоров'я не дозволяє йому працювати, як бажав би, і час його такий зайнятий бажаними справами, що годі відірватися до такої роботи.

Митрополит помер і з ним зійшли в могилу сотні й тисячі подробиць кількох десяти років рідної історії, історії нашої політики, Церкви й культури. Просимо тільки подумати, яким безмежним скарбом були би широкі й вичерпні сподини Кир Андрея, починаючи від дитячих і молодеческих років, аж до останніх часів на-

митрополитому престолі! Невияснена вповні по нинішній день справа його ранткового вступу в монастир та головокружної духовної кар'єри; первісна кампанія проти нього декотрих кругів українського громадянства; його ступінцевий і шораз глибший вхід в українське життя; зв'язки з Ватиканом; університетська справа ще в Австрії; арештування за російської окупації у Львові в 1914 р. і перебування в Росії; перебування в Наддніпрянській Україні; участь по боці д-ра Евгена Петрушевича (в акції за Сх. Галичину); поворот до Львова; боротьба за впливи у Ватикані за польським урядом; погляди на різні сторони українського життя — і т. д. і т. д. — з яким зацікавленням читали б ми і грядучі покоління таку книжку! Але вона не появилася.

Редакція "Діла" переконувала кількома наворотами Богдана Лепкого, щоб він написав повість із священничого життя, беручи за основу власні переживання та сплітаючи таким чином автобіографію із технічною роману. Богдан Лепкий міг годинами тримати слухачів у напрузі, оповідаючи палко й живо, з питомим йому тонким гумором, про священничі роди в Галичині, про звичайні й обичайні у священничих домах, про специфічну атмосферу цілої тієї західно-української доби, коли священничі дома були в нас останньою фортецею українства, що там же заміряло (польська мова) і там же відродилося, творючи поволі нову провідну інтелігенцію. Зіп'я пера такого знаменитого знавця тієї теми міг вийти своєрідний епос із

Томас про капіталізм, соціалізм і СССР.

Суспільні переістощення у різних демократичних державах світу — це одна з головних проблем світової політики. Остання війна не лише не розв'язала цих проблем, але їх ще більше заплутала. Найкращим показником цих переістощень є Англія, а останній націоналізаційний акт англійської сталевий промисловості — це вже в деякій мірі революційний чин.

Переістощення в ділянці суспільної політики переживають теж Злучені Держави Америки і то від довшого часу. Започаткував їх президент Рузвелт, а теперішній президент їх послідовно продовжує. Причиною цих перемін змін суспільного стану американського населення, яке зі самозатрудненого у XIX ст. перетворилося у населення працівників і бізнесменів (3/4 працюючих у ЗДА працює не у своїй "бізнесній"). Розуміється, що ці соціальні переміни викликають велику дискусію та навіть боротьбу "за і проти". Цілий американський господарський світ зайнятий цією проблемою. Противники цього суспільного переістощення борються, капіталістичну господарку, як ту систему, що створила найвищий життєвий стандарт людини та забезпечила демократичні особисті вольності. Але велика сила зорганізованого світу праці витискає своє п'ятно на господарську політику та навіть самі бізнесмени відчують потребу поробити деякі зміни у ділянці суспільної політики. У висліді, різні види соціального забезпечення, та зміцнення державної контролю в економічному секторі.

Цікаво послухати, що про ці переістощення в американському господарському житті говорить соціаліст, який від довгих років держить готову соціалістичну програму, якою хоче замінити американську капіталістичну господарку. Є це відомий американський соціалістичний лідер, шестикратний кандидат на президента Америки Норман Томас. Походять він з Огайо, як і знаменитий його політичний противник, колишній товариш з Університету, Роберт Тафт, син американського президента. Тридцять років тому він — покинувши студії — став пресвітеріанським духовником, але скоро посвятився політич-

другої половини мин. сторіччя. Богдан Лепкий ніби погоджувався, але тимчасом захопився тематикою Мазепинських часів і написав трилогію, що вправді стала популярною серед читачів, але в кругах критики знаходить дуже різнобурну й суперечну оцінку, як історичний епос, головний при стосуванні порівняльного критерію з історичними епосами інших літератур. І мимовільно виникає питання: Чи коли б Богдан Лепкий написав автобіографічну повість, змалював своє цікаве життя і середовище, з якого він вийшов, і вніс у (Докінчення на стор. 3-118)

ній кар'єрі у соціалістичній партії. Як він сам каже: "всі переміни у господарському житті Америки його дивають". Студентом він чув, на викладах економіки, що капіталізм — бодай у теоретичному концепті — це логічна сфєтєма і говорилося хіба про Міжгосподарову Комерційну Комісію або закон проти трестів; ніякого встравання у вільний ринок. Як став соціалістом, не сподівався, що капіталізм, висидившись стільки від Смитового "десе фер", задержав ще стільки життєвості. Коли він жандидував на мейора Нью Йорку у 1925 р. він пропагував муніципальну мешканцеву програму; але тоді він і не мріяв, щоб дістати певного роду федеральну мешканцеву субсидію, яку запропонував сенатор Тафт двадцять п'ять років пізніше. Кандидуючи на президента в 1928 р. він висунув програму збільшення публичних робіт, пенсій для старих, забезпечення на час безробіття, коротшого дня праці, державного забезпечення від природних нещастів, затвердження загальної статуту праці, автономії для Порто Ріко, невідальності для Філіппін, визнання Совєтського Союзу. Але Злучені Держави багато з цього зробили без соціалістичного проводу. Капіталістичні починання себе виправдали без радикальних змін. Якби соціалізм був при владі, то — як каже Томас — зараз націоналізовано б копальні, підприємства громадського користування та емісійні банки. Цією згодою прийшла б черга на мануфактурну промисловість, монополії та пів-монополії — такі, як сталь та алюміній. Автомобілі залишилися би Водтерворт Ройтерів. Малі підприємства, проваджені самими власниками залишилися би, як теж поширилися би кооперативна система, головна в конкуруючій господарстві, як друкарство. Томас побоюється, що демократи у своїй господарській політиці можуть піти далі, ніж націоналізувати нап. залізницю, якби ж казалися до держави за поміччю, і тим лише виключать недовдоволення на страх перед соціалізмом. Томас уже сьогодні не вірить, що виключно націоналізація ставить господарку на правильний шлях, але він заодно вірить у планування, бо навчився, що така слаба система, як капіталізм, втрималася в певній мірі завдяки плануванню. Він сам признає, що він поганний марксист, але й сам Маркс, заявляв, що він не марксист. Проте це можна організувати суспільства на базі безособової праці, та аморальних економічних законів. Коли ж американський сенат прийняв закон про соціальне забезпечення 81. годосом проти двох, Томас ластив собі питання: Хто ж у цій країні соціаліст, а хто капіталіст? Бо хто був за соціальним забезпеченням, той — як каже Томас — станув на шлях, що веде до його становлення.

В такій дійсності Томас уважає, що треба впровадити деякі зміни в дефініюванні деяких понять. Він пропонує перші три дефініції такі: Соціалізм: Суть соціалізму — це свідоме прийняття співпраці (кооперації) радше, ніж конкуренції, як першої філософії доброго суспільства. Економічне планування вимагає, щоб суспільство було власником великих господарських об'єктів. Соціалістичний комунізм: Державний капіталізм, у якому сила колишньої маючої класи перейшла на поліційну державу. Американський Капіталізм: 1950 року має в собі великий елемент приватної власності, але не є в заложенні контролюваний самим вільним ринком. Головна контрола в руках держави, корпоративних монополій, з організованого світу праці.

Існує думка, що соціалізм є за мішану господарку, але ніщо не є так перемішане, як сьогоднішня американська господарка. Зміни, які прийшли в цій ділянці не дали від тих, які теж пропагували соціалізм. Це же один доказ, що Злучені Держави йдуть по шляху демократії та справедливості, щоб забезпечити спокійне життя і добробут своєму населенню.

(Докінчення на ст. 4-118)

М. М.

3-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

19)

Ось маємо чудове знайомство, свідомих патріотичних українців з донькою, завзятою пастушкою Славкою, яка постаралася, щоб на програмі "Дня Вірності" ("En Ameriken Dei") в травні цього року була українська точка, а що став об'єктом, то для виступу українку зняли з програму російську точку і таким чином в Сан Франціско в цей день в перший раз не було виступу "руських", а виступили українські дівчата, які мали величезний успіх. Але ці знайомства з українцями потішили нас пізніше, а перші місяці ми були самотніми і дуже тужили. Навіть величне свято — "день прапору", на яке приїздив сам президент в оточенні найвищих військових, морських і цивільних достойників, коли одбулися блискучі паради і сотні літаків вкривали небо, заглушуючи промову прези-

діванки мене чекали. З сумом варила кутю (на цей раз з розкішної американської пішениці, а не дрібної китайської), узвар, напекла колачів, думаючи: з ким же ми розділимо ці Божі дари на Святий Вечір? бо ж ніхто не завітає да нас у хату, ми тут самі. Але на праці я була дуже здивована, коли старша норса викликала мене і сказала: "ви працювали 25 грудня, а завтра ваше Різдво, то не приходьте, бо я даю вам завтра "Крісмас Дей". Я запитала, звідки вона знає, що моє Різдво завтра? "О, не дивуйтеся, я знаю, бо я теж українка і навіть думаю, що у Вас буде "пішениця", якої я вже багато їла не їла, відколи виїхала від рідної мами з Нью Йорку. Моя мама тримається всіх звичаїв, які привезла з "Краю", колись, щоб посвятити пастку вона з фарми за сто миль їздила, ну, а ми вже тут народилися і заміриканізувалися". Я просто не могла з дива вийти: по всій Каліфорнії шукала українців, а найбільш, що українці, з якою щодня 8 годин працювала не могла впізнати. Вона сміялася, але охоче згодилася прийти до нас на кутю (вона називала "пішеницю") з умовою, що і свого чоловіка, 100% американця приведе, щоб показати йому "українське Різдво". Я запросила ще других норсів (американок) і між ними одну чільну, яка недавно приїхала з Чілі і це добре і по англійськи не говорила, а другу персянку, що допіру прибула з Тегерану. Пішла я додому веселіша і бадьоріша, що Бог гостей не лишає, але самий дорогий гість чекав мене дома — то був лист, перший лист в вільній Америці після всіх воєн, полонів, табірних, написаний мені дорогою п. Оленою Кисілевською! І ось той лист не тільки був моїм найкращим, найдорожчим подарунком, не тільки веселив мене на перше Різдво в новому краю, але він був тим ліком, який допоміг мені перебороти сум, зневіру, байдужість...

Моїм гостям незвичайно сподобалися всі українські свята: вірні страви, а вже найбільше смакував пісний борщ, якого просили аж по другій тарілці. З цікавістю розпитували вони про всі звичаї, про все, що бачили у нас в хаті (килим, вишивки, бандура, і т. п.), а моя старша норса-українка так розійшлася, що аж заспівала "ой, там під горою, там стоїла дівчинка", кумедно стояла з умовою, що і свого чоловіка, 100% американця приведе, щоб показати йому "українське Різдво". Я запросила ще других норсів (американок) і між ними одну чільну, яка недавно приїхала з Чілі і це добре і по англійськи не говорила, а другу персянку, що допіру прибула з Тегерану. Пішла я додому веселіша і бадьоріша, що Бог гостей не лишає, але самий дорогий гість чекав мене дома — то був лист, перший лист в вільній Америці після всіх воєн, полонів, табірних, написаний мені дорогою п. Оленою Кисілевською! І ось той лист не тільки був моїм найкращим, найдорожчим подарунком, не тільки веселив мене на перше Різдво в новому краю, але він був тим ліком, який допоміг мені перебороти сум, зневіру, байдужість...

мене і вже не тільки вони, а весь шпиталь знає про український борщ, ковбаси, кутю, паску, бабку, писанки. Багато людей вже у мене і приписів просили, а це більше дивується як то українці здібно, як вони вміють гарно жити: і смачно їсти, і в мальовничій одежі ходити, і все оздоблене уживати (хати, полиці, скрині, сідала, ложки і т. д.) та прекрасні пісні, і танки до розваги мати.

Скоро після Різдва, та норса-чілька, яка була у нас в гостині і довідалася, що у українця, сказала, що знає одного хлопця і він балакає так як я. На моє прохання дозволити мені з земляком вона привела одного разу до шпиталю молодого, низенького, міцно збудованого з дуже білим волоссям на великій голові хлопця. Я одразу побачила, що він не українець, а проте, як він забалакав, як почав брати мене на "іспит" (це було вперше в моїм житті, щоб чужинець мене, українку, вивірив як знаю свою історію, письменство, культуру... то я і дуже "в душі", щоб він не бачив, сміялася, втішалася з нашої розмови і раділа, що намагаюся, наша боротьба, наша пісня дійсно не вмере й не загине", і що, по словам то-

го ж нашого Пророка, слова української правди і любови "в степи-вертепи понеслись". Бо виявилось, що хлопець написав літвин, написав естонець, до 1941 чи 42 р. коли з тисячами других "остарбайтерів" був загнаний до Німеччини на роботи, ніколи не чув про українців, але побувши з ними то на роботах, то в таборах до 1948 р., він не тільки прекрасно навчився балакати по-українськи, співати і танцювати (всє виступав на сцені з нашими хлопцями), але більше: він вивчив нашу історію, знав наших великих людей, знав нашу боротьбу з запеклим московським ворогом, захоплювався всім цим і казав: "кращих людей за українців я не знаю, і я їх так люблю, що готов і вмерти за них". Я йому десь видалася "підозрілою", бо він зробив мені справжній іспит: чи знаю я хто був Б. Хмельницький, коли він помер, чи знаю про Т. Шевченка і що він написав (я стримував ці сміх запевняла, що трохи знаю), чи я знаю "Ще не вмерла України" і ін. пісні, а коли почув, що я не вмію танцювати, то тут же пустився навприлюд, чим викликав захоплення і сміх шпитальних служ-

(Докінчення на ст. 4-118)

Др. Богдан Олесьницький

З історії боротьби за Львівський Медичний Інститут

Осінь 1943 року була сумна для українського Львова. Зі сходу шораз ближче підсувався фронт, а з краю Гештап і СД шораз більше згущувалися над українським населенням, масово розстрілюючи на публичних майданах свідомих українських громадян, тоді коли червоноармійський партизанський загін Колпака — безкарно рейдував по галицькій землі.

В той час поживали теж свою терористичну діяльність польські націоналістичні бойки, жертвою яких, від скритованих куль один по одному падали визначні українські діячі, представники культури і науки.

Це була свідомо злочинна акція польських шовіністів застрашених ростом українського культурно-мистецького і наукового життя, яке, визволене з поліційних клітків польської „іросової“ політики, навіть у жорстоких умовах воєнного життя і гострих обмежень зі сторони нових окупантів, розвивалося і росло, документуючи незнищену духову силу і вічну живучість українського народу.

Злочинна рука польського підпілля, яка плянувала винищувати свідомі українські інтелігентів на Лемківщині, Холмщині та інших окрайних землях, звернулася на терені Львова в першу чергу проти Медичного Інституту і проти української професури тої важливої наукової установи.

З розвитком польської держави — на базі медичного факультету Університету Яна Казимира створено Львівський Медичний Інститут, якого чисто польський професорський склад тільки поволі поповнювався українськими силами. З місцевих українців професорські катедри дістали лише проф. др. Андрій Ластовецький (фізика) і проф. др. Маріян Панчишин (клінічна шпитальна терапія).

А попри них у склад високі медичні школи у Львові перший раз увійшли ціла низка молодих лікарів, які з характером доцентів (доц. др. Я. Маліс, доц. др. М. Мусика, доц. др. Б. Собчук, асистенти і аспіранти дістали можливість „дальшої фахової спеціалізації“ наукової праці).

Опісля, за часів німецької окупації у процесі відновлення Львівського Медичного Інституту — дальших декілька катедр і клінік перейшли в українські руки: Др. Олександр Подолінський став директором гінекологічної, др. Леонтій Максимонько — очної, а доц. др. Ярема Малис хірургічної клініки; проф. др. Євген Вертипорох одержав кафедру лікарської і фармацевтичної хімії, а проф. др. Бригідер кафедру загальної біології.

Висока медична школа, яка за польських часів не тільки що мала чисто польський характер, але і через відомий „numerus clausus“ була майже недоступна для української молоді, — швидко відкрила двері для українського студентства, яке на чолі з керівництвом швидко і несправедливо затриманого розвитку українського лікарського стану, численно та з ентузіазмом кинулося до медичних студій. Багато наших молодих людей, які тоді у тяжкий воєнний час розпочали у Львові медичні студії — покінчили їх відтак у різних університетах центральної і західної Європи і є вже сьогодні лікарями. Багато прибуло теж до ЗДА, а деякі дістали вже навіть „ліценцію“ на виконання лікарської практики у цій країні.

Кожному було відомо, що душею, можна сказати українською душою Львівського Медичного Інституту і його основником був проф. др. Маріян Панчишин, колишній ректор (1921-1924) Українського Тайного Університету (т. зв. У. В. III) у Львові і дійсний член Наукового Т-ва ім. Шевченка. Висококваліфікований лікар-інтерніст, автор низки наукових праць і розвідок, співтворець „Народної Лічниці“ у Львові і примар її зразкового внутрішнього відділу — взявся у важких і складних умовах воєнного часу і совєтської а відтак німецької окупації за незвичайно важке і трудне діло створення українського медичного факультету.

Д-р Маріян Панчишин

Ясна річ, що з уваги на брак відповідних наукових кадрів, а з другого боку з уваги на складну політику окупаційної влади, так совєтської, як і німецької, яка не хотіла віддати інституту в українські руки, — проблема хочби частинної української тієї високої школи була під кожним оглядом незвичайно трудна. Хоч за совєтських часів навчальною мовою Медичного Інституту була офіційно українська мова — то на ділі лише професори українці викладали по українськи, а поляки викладали далі по польськи, або свідомо і злобно переходили на... російську мову, знаючи, що місто з дирекції інституту не відважиться зробити їм закиду за те, що волюють мову, якою „говорив мовою“ — від зневажливого для росіян і поляків української мови. Також студенти й асистенти жиди дуже скоро з'орієнтувалися „куди вітер веє“ і замість української вивчали російську мову.

Німці, які на занятих ними теренах позамікали всі вищі учбові заклади та університети — тільки з ваганням і після великих труднощів (і то лише з уваги на брак лікарів у Генеральному Губернаторстві) дозволили на дальшу працю Львівського Медичного Інституту і то під німецькою дирекцією (Dozent Dr. Schultze з Берліна), під не надто почесною назвою: „Staatliche Medizinische Hochschule“ та під умовою, що навчання поступово перейде на німецьку мову.

І знову не хто інший а проф. Панчишин був той — хто найбільше побивався за відкриття Медичного Інституту та його дальшу працю і розвиток. З болем серця треба було прийняти чужу назву і чужу навчальну мову.

Ніхто не вірив, що так буде все. Важним було те, щоб у Львові зберегти високу медичну школу і дати українській молоді можливість продовжувати лікарські студії. В краю відчувався брак лікарів, — здоровий стан населення і санітарні умови на західно-українських землях були зовсім погані — тому і наплив української молоді до Медичного Інституту був великий.

З другого боку незвичайно важливим було — на базі тогочасного українського польського факультету з німецькою мовою навчання — створити умови для росту власних наукових кадрів, без яких годі було в будучині подумати про будову справжнього українського медичного факультету.

Це добре знав професор Панчишин ще з часів Українського Тайного Університету у Львові і тому всю свою увагу і весь труд присвятив тій, не з нашої вини такій занедбаній у нас справі. Завдяки його заходам втягнуто у навчальний апарат Мед. Інституту можливе велике число молодих українських лікарів, які на становищах молодших і старших асистентів вперше дістали можливість систематичної наукової праці та спеціалізації у різних ділянках медичної дисципліни.

Ясна річ, що такий оборот справи на терені Львівського Медичного Інституту не був доводивши шовіністичним кругам польської суспільства, яке вищі учбові заклади вважало досі за свою виключну домену і часто робило їх інструментом власної політики.

Польська університетська молоддь мала завжди ендемічне, ядро протиукраїнське обличчя і ще за Польщі частенько виявляла свої настрої в протиукраїнських вічах і погромах українських установ, маючи для того тихе моральне попертя від не менше шовіністичного академічного сенату і тиху згоду поліції.

Не диво, що включення українців у навчальний апарат Медичного факультету та поява великої кількості українських слухачів — зустрілися з дуже несприятливою реакцією зі сторони польської професури та студентства, які хоч розгромлені упадком власної держави — залишилися вірні традиційній ненависті до українства.

Ця ненависть польської шовіністичної молоді, не маючи тепер до диспозиції цілого апарату держави, щоби погамувати ріст української культури та розвиток українського наукового життя — виявилася в терористичних актах проти видатних діячів української культури і науки.

Скритованною кулею за спиною та анонімовими погрозами рішили польські терористи спинити творчу працю українських науковців у Львівському Медичному Інституті.

Сумна була осінь 1943 р. для українського Львова, сумна вона була може найбільше для учбового колективу і студентства Медичного Інституту.

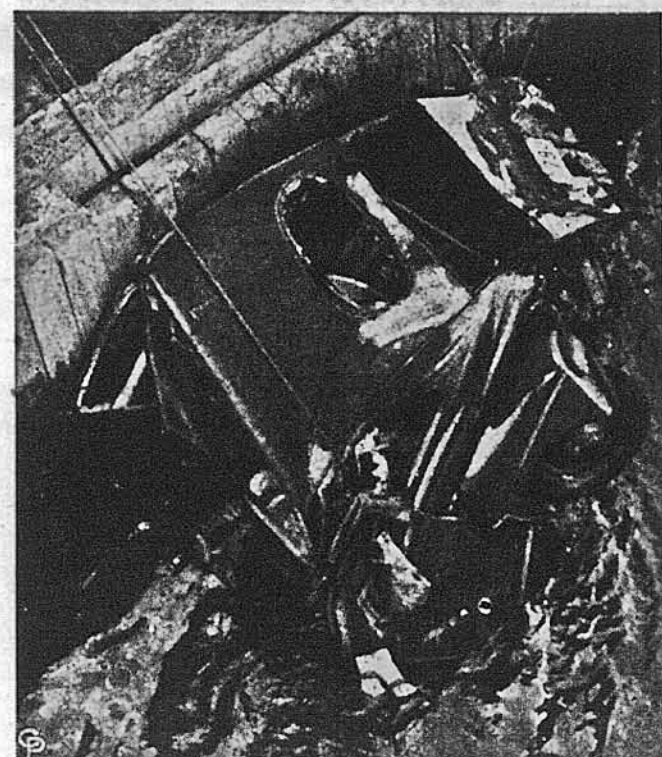
Після трагічної смерті директора гінекологічної клініки д-ра Олександра Подолінського, що серед неясних обставин загинув від кулі під час відпочинку у Сколмі, — на вулиці Львова впаав від скритованної кулі проф. др. Андрій Ластовецький, визначний український фізик і енергійний помічник проф. Панчишина при організації Медичного Інституту.

Українські професори стали одержувати анонімові погрози. Загальну нервову атмосферу тільки погіршило вбивство поляка професора гістології д-ра Б. Ялового, якого хтось невідомий застрелив осіннім сумерком на Театинській вулиці. Польська сторона приписала це неясне вбивство українцям — і на терені інституту війна нервів стала нестерпною.

Очі всіх з неспокоєм і журбою звернулися на проф. Панчишина, який, як центральна українська постать у Медичному Інституті видавався найбільше загрозленим, тим більше, що вороги не раз старалися застрашити його анонімовими погрозами і присудами смерті. Проф. Панчишин, не звертаючи уваги, працював далі, не відступав від своїх виходів у клініку, не покидав улюбленої праці для студентів. Ця хрупка людина з шляхетним серцем і доброзичливою готовістю помстити кожному, не зважаючи на його національність чи стан не вміла втікти від свого обов'язку — лікаря і вчителя.

Українські студенти, прочуваючи небезпеку, сторожили улюбленого професора і крок у крок ходили за ним, немов засланцюючи його від кулі злочинців.

А проф. Панчишин далі ходив до клініки, читав лекції, відвідував хворих і до пізньої ночі приймав пацієнтів у своїй ординації по вул. Клушинській. Для кожного мав

„ПОЛАМАВ, ПОДРУХОТАВ СОБІ КОСТИ“, але не коментар, тільки чоловік, що з автомат впаав в ріку Раритан в Перт Амбоя, Нью Джерсі, і якого тепер з неї витягають. Він спокійно стояв собі над несподіваним берегом ріки, як інше авто пхнуло його в воду. В авто було чотирьох осіб, але тільки одній жінці пощастило врятуватися.

НЕНАПИСАНІ СПОМИНИ

(Докінчення зі сторони 2-ої)

такий твір ту особисту культуру, той чар власної постаті, що ними відзначався, — чи не був би це краший дарунок українському народові?!

Ще у Варшаві автор цих рядків нераз переконував президента Андрія Лівницького: Пишіть свої спомини! Живучи 6 років у Варшаві, я пропонував свою особу, як безкорисного секретаря, що йому можна б диктувати спогади та який обов'язувався зредувати їх, узгіднюючи всі деталі.

Друзі і співробітники радили професорові, щоби він кудись скрився або виїхав, так як зробив це поляк професор хірургії др. Грудца. На всякі ради проф. Панчишин мав одну відповідь, що він не кине свої праці, свої клініки і Медичного Інституту, якого праця мусить йти далі, не зважаючи на небезпеку і погрози.

І в той час прийшла катастрофа. У перших днях жовтня проф. Панчишин до краю перетремлений працею і нервовою і в другий останнього часу важко занедужав на серце. Після кількох днів боротьби зі смертю дня 9 жовтня 1943 р. золоте серце тієї прекрасної людини, великого лікаря і громаддянина — перестало битися. Проф. Панчишин помер від інфаркту серцевого м'язу в 61 р. життя. Помер не у своїй віллі при вул. Клушинській 3, де з уваги на погрози атенатчиків небезпечно було йому залишатися навіть на смертний постелі, але у славній мітрополітській палаті на горі Св. Юра, як до рогий гість — Митрополита Андрія Шептицького. Митрополит, як доволітний пацієнт і щирий приятель проф. Панчишина звелів привезти свого хворого лікаря до святоюрської палати, щоб дати йому тут захист від злоби ворогів.

Передчасна смерть професора Панчишина, хоч і природна, від органічної хвороби, а проте напевне прискорена злочинною нагіткою на його особу — викликала великий жал і співчуття не лише серед широких мас українського громадянства в цілому краю, але навіть і серед розумної частини польського населення, яке не раз користало зі знання і послуг визначного лікаря і великої людини.

Похорон проф. Панчишина, що відбувся 13 жовтня 1943 був великою маніфестацією українського Львова й околиць. Похорон провадив чотирьох греко-католицьких єпископів (сп. Йосиф Сліпий, сп. Йосифат Коциловський, сп. Никита Будка та сп. Николай Чарнецький) і кількадеся священників в ризах, а за домовиною у разі кожному йшло кільканадесять тисяч народу.

Всім було ясно, що в ту сумну осінь 1943 р. Західна Україна втратила людину великого формату. Відійшов не тільки знаменитий і славний на цілий край лікар, визначний вчений і заслужений громадянин, але й один із будівників високого українського шкільництва в Галичині.

Ця думка теж дуже подобалася през. Андрієві Лівницькому. Він сьогодні на еміграції, молодим від того часу не став, але споминів не написав. А Андрій Лівницький — це ж теж кусень нашої історії! Шомо знаємо, наприклад, про Земства за царської Росії, які були тайним прибіжником українського руху? Скільки ж незанихтаних нам закулісових подробиць часів Центральної Ради ми могли б дізнатися, скільки подробиць з історії Варшавського договору, про Пилсудського, про Тарнівський центр, про польсько-українські часи після Ризького миру, про зв'язки з закордонним світом, про інтерпретацію безлічі актів із котрими Андрій Лівницький мав найближчий стик, аж по нинішні часи! Безумовно, ще тепер є час списати свої спомини, щоб була з них велика книга. Але чи тепер збудеться на це старенький голова українського державного центру на чужині?

Чи збудеться на них і д-р Лонгін Цегельський, що має в голові велетенську силу різних подробиць із минулого пів століття? Д-р Лонгін Цегельський — людина все ще в центрі активного громадського життя і тому піднімає не тільки ювілейним компліментаром, але й поважний критик. Його щоденна журналістика не в усіх викликає захоплення. Автор цих рядків нею не захоплюється, але відколи стрінувся знову в Америці з д-ром Лонгином Цегельським, відтоді ширше дошкудлюю йому: Пишіть спомини! Пишіть не так, як радив д-р О. Назарук, що до „аматорів“ видав окремих „літературчик“ „Як писати спомини“, але так, як має писати доволітний громадський і політичний діяч, чоловік грамотний, такий, який у своїх споминах відтворив би добу, у котрій жив, та дав свій власний образ: образ живої людини, що діала, робила добре і зле, поборювала других і була поборювана та не цуралась би написати у своїх споминах правдиві свої погляди і правдиві переживання, відірвані від актуальності і без марева друкарського складача, що виривав зпід руки рукопис до друкарні! Якщо у висліді цього ювілейного святкування дійсно д-р Лонгін Цегельський напише спомини і вони побачать колись денне світло, то цей ювілей поставити Ювілейний більший пам'ятник, аніж пам'ятник, здвигнений із великої сили великих компліментарних слів.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

22. Не тільки визволити, але й оборонити

Підчас останньої війни Америка була справжнім визволителем. Адже майже вся Європа лежала під п'ятою нацистської окупації, майже всі європейці були в рабстві. Тоді Америка, разом із своїми союзниками, висіла на берегах Європи і після жорстоких боїв відновила свободу тих, хто її втратив. Американці, що були в арміях і несли свободу, ніколи не забудуть тої радості і вдячності, з якими зустрічали народи Європи своїх визволителів.

Визволення від гніту є величезним актом. Але ще величезнішим є могутній захист від ворожих нападів поневолювачів.

Минулого року лише невелика кількість американських вояків була розташована у зловжоджордоні Західної Німеччини. Як Совєти, або їх сателіти розпочали б атаку, то вся наша країна зразу б опинилася у стані війни. Але пройшов певний час, поки вона підтягла сили для успішної протидії ворогові, а спершу чи не довелися б відступати, так, як це було в Корей.

Зрозуміло, що європейці нервуються. Нацистська окупація була брутальна і жадлива, а комуністична окупація, без сумніву, була би ще гірша. Думка про можливість страждань від нової окупації протягом одної й тої самої окупації стала просто нестерпною. Деякі європейці загворили про необхідність лишитися невідчужим серед усіх бур та хвилювань сучасного життя, так наче цим можна врятуватися від страху поразки.

Тому є вихід для Західної Європи лишитися невідчужим. Єдиним виходом є — забезпечити таку оборону, що не допустить загального відступу. Злучені Держави, з усією їх ризичністю та могутністю, разом із своїми союзниками в Європі, вирішили йти лише цим шляхом.

В своїх листах американці можуть написати своїм європейським друзям, що Президенти недавно проголосили, що армія в Європі буде значно збільшена. Тепер вона вже не неситиме символічного характеру, не буде лише застереженням Совтам і знаком, що ми будемо битися, коли на Західну Європу нападуть. Тепер ми матимемо сили на місці, які разом з арміями Європи, зможуть негайно і успішно протистояти кожній агресії.

Наша країна буде координувати свої збройні сили з збройними силами європейських держав. Вона значно збільшить кількість військового спорядження і зброї, що пересилатиметься до союзників. Всі і кожний будуть закликані до допомоги.

Злучені Держави не відступлять до допомогти — що свобода може бути забезпечена для всіх. У наступній війні американці будуть більше як визволителі. Вони будуть обороняти свободу від першого дня на фронтних лініях.

Це є стаття із серії щотижневих статей, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдності з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світі. Якщо у Вас є якісь питання або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішими збросю у пошоді за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради: Common Council for American Unity, 20 W. 40 St., New York 18, N. Y.

Отже європейці повинні знати — і наші громадяни тут мають допомогти — що свобода може бути забезпечена для всіх. У наступній війні американці будуть більше як визволителі. Вони будуть обороняти свободу від першого дня на фронтних лініях.

Це є стаття із серії щотижневих статей, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдності з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світі. Якщо у Вас є якісь питання або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішими збросю у пошоді за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради: Common Council for American Unity, 20 W. 40 St., New York 18, N. Y.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

РИЖ НА-МИКОЛАЙЩИНІ

Колгоспи Миколаївської області приступили до вирощування рижу. В одному Вознесенському районі таких колгоспів 17. Врожай рижу — 45 до 60 центнерів з гектара. В наступному році площу під посіви рижу в області мають збільшити.

ПОЧАЛОСЬ ЗБИРАННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Колгоспи Ладизинського району на Київщині першими розпочали збирання цукрових буряків. Рижевський цукровий завод в перших днях отримав від колгоспів 10 тис. цнт. буряків. Інженери, техніки і службовці цукрових заводів УССР в листі до Сталіна зобов'язали виконати план 1950 р. перед реченням, а понад план дати державі 1 міль. 160 тис. пудів цукру.

ДРОГОБИЧ ДЛЯ МОСКВИ

Керамічний дрогобицький завод виробляє порожнисті бляхи, які відправляються у Москву для висотного будинку державного університету. Роботу заводу називають „відповідальною і почесною“. мовляв, це ж для самої зореносної столиці.

КОНЦЕРТИ українського скрипака-композитора **РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА** при фортепіановому супроводі **ГАННИ ПРИДАТКЕВИЧ ШИКАГО, НЕДІЛЯ, 29. ЖОВТНЯ, о 8:30 вечером, в KLMBALL HALL, South Wabash & Jackson Avenues. Тікети: Укр. Ам. Ліга, І. Дужанський, предс., 2247 West Rice, також 306 So. Wabash, room 1223.**

ДІТРОИТ, ВІСНОК, 31. ЖОВТНЯ, о 8:30 вечером, в DETROIT ART INSTITUTE, Kirby and Woodward. Тікети в Укр. Народний Домі при Martin St. і Укр. Ам. Осередку, Carpenter St., також 1154 Book Building.

Твори: Баха, Бляка, Менделзона, Лисенка, Кошиця, Вериківського, Гайворонського та Придаткевича.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й. УВАГА!

ТОВ. ЗАПОРІЗЬКА СГЧ, ВІД. 367 У. Н. СОЮЗУ

— влаштує: —

ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 21. ЖОВТНЯ 1950

в 7. год. ввечері

В УКР. ВЕСТ-САЙД КЛЮБІ, 289 ГЛАНД ВУЛ.

Музика до танків під проводом В. Поповича.

Товариство запрошує увесь український загаль до численної участі в цій балі. УВАГА! Члени Тов. обов'язані бути на балі. Члени, котрі не будуть присутні, підлягають карі \$2.25, згідно зі статутною ухвалою.

За добру забаву ручить — Тов. Комітет.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ!

злучені організації міста КЛІВЛЕНДУ

— влаштують: —

ВЕЛИКЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДА 1950

о год. 3-тій пополудні

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

при 14 вулиці.

Звертаємось до всіх зарядів церков, товариств та організацій з проханням здержатись на цей день від всяких імпрез.

Комітет.

УВАГА! ШИКАГО, ІЛЛ. УВАГА!

повідомляємо, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

відбудуться:

В СУБОТУ, 18. ЛИСТОПАДА 1950 В 8. ГОД. ВВЕЧОРІ

в прилягачій головному переддільні п. ДМИТРА ГАЛИЧНИНА

В ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ НА ОКЛЕ

Присутність урядників і конвенційних делегатів конечна! До масової участі запрошуємо членів відділів: 22, 33, 106, 114, 125, 139, 176, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 415, 425 і 379 з Шикаго; 80-ий з Келумег Ситі; 111-ий і 437-ий з Джоліст; 335-ий і 354-ий з Гарвей, зі стейту Ілліной, та 68-ий і 452-ий з Іст Шикаго, 100-ий і 346-ий з Гері, та 107-ий з Гемонд, зі стейту Індіана.

ЗІ СОЮЗОВИМ ПРИВІТОМ:

Степан Куропась, гол. контр. Тарас Шікіула, гол. радний Анна Васильовська, гол. радна

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОН ЗЛОЖИЛИ:

ЛІСТА Ч. 6.

(Докінчення).

Клізден: Союз Українок (Відд. 30) \$50. Мих. Петришин (збірка на похорон б. п. Н. Голдера) \$20.60. Микола Задеревський \$20. Мих. Ярема, Мих. Сетета, Дмитро Струсь, Осип Лівий, Ярослав Дзядига всі по \$10. Степан Шмагала, Дмитро Миско, Осип Магоцький і Євген Якубович по \$5. Нестор Угера, Тамара Жук і Семен Антонов по \$3. Богдан Ковальський і Мих. Вовк по \$2. Іван Поліщук, Мих. Ладан, Мих. Осачук, Іван Курч, Степан Габля і Лев Данилюк по \$1. Манит Сент Давіс: Іван Войтовський і Олександра Войтовська по \$10.

ПЕНСИОНЕРИ: Бетлегем: М. Брюс (платки) \$2. Честер: Василь Гаррасим, Микола Муляр і Теодор Сорока по \$25. Мих. Кичула, Дмитро Молодовець, Григ. Данил, Др. Володимир Коцюба, Волод. Кузик, о. Осип Бада, Олександр Кобаса, Укр. Катол. Горюк, Клоб, Роман Мельник, Софія Мельник, Мих. Марук, Мих. Вориславський, Катерина Молодовець, о. Мих. Федорович, Ілля Сорока, Григорій Лебидас, Мих. Рубаш, Мих. Єдинак.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукує **ТИМКА ПЛЕСКУПА**, зам. колінь в Eric Basin в Brooklyn N. Y., Coffee St. Xto про нього знає, або він сам, го-лоситись до:

OLEKSA PLESKUN
1220 Bryant Ave., Bronx 59, N. Y.

АЛЕКСІЯ ВАСИЛІВА ЛЕВРЕНКА з села Фескава, який прийшов до Америки в 1920 р., пошукує його племянниця **HALA IWANOWA AG-NASENKO**. Вистри про нього прошу слати до:

HAWRILENKOWSKY IWAN
c/o Mr. Warren Johns
Lothain, Md.

ІВАН ЦУРКАН пошукує доньку Анну, сина: Николу і Ярослава з Тисмениці. Перебували в 1948 р. в Німеччині. Xto би знав їх адресу

ЦУРКАН ІВАН
4339 S. Paulina, Chicago 9, Ill. USA

Xto зі старих імігрантів знає те-першню адресу **ІВАНА** або **МИХАЙЛА ВОЛОШИН**, сина Дмитра, родом з Добриляна, повіт Дрогоби-ч, хай ласкаво подасть мені:

МУСНАЖО STECIW
59 Mercer Street, Newark, N. J.

Пошукує **ВАСИЛЯ ІВАНІШИННА** з Богородиан, Галичина. Xto знає про нього, або він сам, прошу пи-сати до:

WASYL GEDZYK
c/o H. J. Hodgson
Inverness
Palatine, Illinois

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7897

Острів і довгоочікувані недуги чоловіків і жінок. Шкірни, X-Ray, уредити жінку лікує без операції. Переводи-мо аналізи крові для супутників дозволя. **Офісний години:** Шо-дня від 10 рані до 6:45 вечір. В неділю від 11 до 1. понов.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі і застарілі недуги муж-чин і жінок, шкірни, загальне ослаб-лення, мірки й міхур, ревматизм: переводить аналізи крові й сечі. **Провірка \$3.00.**

107 E. 17th St., NEW YORK CITY, кодо 4-тої Емпайр і Юніон Сківер. Години: Шкоди 10—1 сполудня і 4—7. У неділю 11 ранку до 1. понов.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ
ТЕРПІЛИХ НА
РЕВМАТИЗМ
І АРТРАИТО

ЩІ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР
ВІЛКУВАТИ

Численні звідомлення вказують, що болі, викликані РЕВМАТИЗ-МОМ, АРТРАИТИСМОМ, НАПУХ-ЛИМИ СУТІЛОВАМИ, СПІЯТИКО-Ю І НЕВРИТОМ можуть бути при-борканими швидко новим ліком КО-НАЛІ (CO-NAL). Тисячі терпів-чих, які вже були зрезигновані або почувалися жалюгідними, тепер ра-дісно розголошують, що вони впер-ше зазнали справжньої полегши. Ва-гато з них кажуть, що їхній біль з-став вже після першої дози цієї за-мітної медицини.

Якщо ви теж терпите від цих бо-лів, подбайте про КО-НАЛІ якнай-швидше. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлете оце повідомлен-ня до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Зв'язати вишлите вам дві три-долло-рні пакети за \$5, отже за знижкою одного долляра від правильної ціни. Не посилайте грошей — просто за-платіть листівкою при дорученні. Однак киньте швидко тому, що запас обмежений.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Michael Turansky
Manufacturing Furrier
REPAIRING
REMODELING
STORAGE
115 WEST 30th STREET,
New York 1, N. Y.
LOngacre 5-6670

„ГОЛОСУВАННЯ" ВІДТІНКАМИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЙНИХ „КАР-ТОК", переведене управлінням західного Берліна в союзовому сек-торі цього міста, виникло недовдоволення німецького на-селення союзового півдня. 375,712 мешканців східного Берліна за-явилися проти Совітів. На фото: посланник західного Берліна, Ернст Райтер (в центрі), оглядає переслані поштою „голоси".

СОВЕТСЬКІ ВИБОРИ В НІМЕЧЧИНІ „ПО ПЛАНУ": 95%

Берлін, 16. жовтня. — В со-ветській зоні Німеччини повто-рилися вчора на московський лад старі гітлерівські часи: по містах і селах цілий день ма-нуєвали по вулицях нові чер-вові гештапівці та під звуки ор-кестру викрикували комуністи-чні „лозунги" і вивчене за гіт-лерівських часів „гайль" на честь Сталіна та інших черво-них вождів. Це відбувалося в „вибори" до „парламенту" т. зв. Східно-Німецької Демокра-тичної Республіки. До „вибо-рів" зголошено на гітлерівсь-кий лад тільки одну листу з комуністичними кандидатами, отже вибирати не було з чого. Натомість комуністична пропа-ганда твердить, що до „вибо-рів" пішло поверх 95% упо-воважених та що багато міс-цевостей „підіржали" урядо-ву листу та ще й „ентузіяз-мом" на 100%. Мало „голосу-вати" всіх 14,000,000 німців. — Рівночасно в західних секто-рах Берліна відбулася на ко-лішньому Олімпійському ста-діоні величава демонстрація, в якій 40,000 робітників, між ни-ми багато безробітних, демон-стрували проти більшовизму та свою єдність зі західним сві-том в боротьбі проти нього.

АМЕРИКА СКРИПЛЯЄ ГАРНІЗОН У БЕРЛІНІ

Вашингтон. — Злучені Держави рішили посилити свої збройні сили в Берліні, дола-ючи дальший полк до теперіш-ньої залоги від 1 січня. Стан

ІТАЛІЯ ЗАПРОШУЄ АМЕРИ-КАНЦІВ ДО ВІДБУДОВИ ПРОМИСЛУ

Вашингтон. — Італійський уряд запросив технічних аме-риканських інженерів до пра-ці над перебудовою італійсько-го механічного промислу. Аме-риканські техніки мають виї-хати до Італії на підставі Пля-ну Маршала для допомоги та-мошнім інженерам. Вони мають поправити продукцію, розпо-даж і робітничі відносини. Те-перішні італійські промислові підприємства, які нахальні в русі, приносять дефіцити. Ін-ші цілком заставлені. Якщо б американці не прийшли з тех-нічною допомогою, тоді треба б позамикати деякі теперішні підприємства, а це викликало б поширення безробіття в до-датку до теперішнього. Під-що пору в Італії є 2,000,000 без-робітних осіб.

ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ УК-РАЇНСЬКУ РОДИНУ В КО-ЛОРАДО

За відомостями, поданими ньюйоркським щоденником „Но-вое Русское Слово", у справі арештування українських ді-пів, Федора й Наталії Тимо-шенків у місцевості Ламар у-стейт Колорадо, вмішався ав-вокат Персі Гемилтон і доби-в випущення на волю обох і-мігрантів за грошовою пору-кою по \$150. Вони мають яви-тися на перелуханні перед су-дом 24 жовтня.

ЮВПЕИ Д-РА Л. ЦЕ-ГЕЛЬСЬКОГО

(Докінчення з стор. 1-шої)

подав п. Василь Мудрий, тоді як ред. Купчинський виголо-сив хвилюючи, поетичну про-мову, порівнюючи Ювілята з дубом, який залишився з лісу після завірюхи та „під охоро-ною якого вирів „новий ліс". — На закінчення забрав слово сам Ювілят, стверджуючи з пи-томою йому красноріччю, що „власноту мені ю-вілей, пригадали, мені, що я маю 75 років і я захопив". Він коротко скаржикував це, що інші бесідники називали „його добою", стверджуючи, що в його праці йому завжди просвічував виключно ідеа-лізм та любов і відданість Бо-гові і Україні та своєму наро-дові. Цю хвилюючи імпрезу за-кінчено гимном „Ще не вмер-ла Україна", а як Ювілят на закінчення просив відспівати ще „Не пора", гимн покоління Ювілята, тоді в багатьох очах блистали слюзи щирою схви-лювання. Д-р Л. Цегельський, не зважаючи на свій вік та пе-ребуту недавно хворобу, дер-житьесь бадьоро, а як йдеться про його душевне наставлення, то деякі з бесідників називали його — „наймолодшим між на-ми".

ЧЕРВОНІ ОЧІКУЮТЬ НА СОВЕТСЬКІ ЛІТАКИ

На фронті в Кореї, 16. жовт-ня. — Полонені комуністично-коре-йські воїки зізнають, що в ос-татніх днях їх командири на-магалися піднести їхню мо-раль обіцянками, що в „кіль-кох днях" вони мають дістати сильну допомогу з боку совет-ської авіації. Ім не сказано, чи це мають бути тільки советсь-кі літаки, чи теж советські пі-лоты. Проте, вони нічого не чули про комуністичську до-помогу.

ШЕМАТИЗМ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛ. ЦЕРКВИ В З.Л.Д.

Філадельфія, Па. — Вийшов з друку шематизм Української Католическої Церкви в Злучених Державах з багатим і цікавим статистичним матеріалом. У ньому поміщений адресар цер-ков, священників і дяків-челів. Є теж виказ шкіл і монастирів. Парафії подані за стейтами, при кожному стейті подана ма-пка з назначенням парафій і мі-сій. Крім того є ще мапа ЗДА в цілості, на якій означені всі парафії і місії. Заджерний спис-пермеш священників від по-чатку української імміграції аж до останніх часів.

Є це перший шематизм Ук-раїнсько-Католическої Церк-ви в З.Л.Д. Дисцеції, бо за життя бл. п. першого гр. католического архієпископа СС. Ортис-кого друковано шематизм дав-ній дисцеції, спільної для кар-патських русинів і гал. украї-нців, заки зі смертю першого єпископа її розділено на дві. У теперішнім шематизмі за-значено, що окрема гр. кат. дисцеція була встановлена 28 травня 1913 р. Про теперішню-го єпископа - Ордінарія ВІПр-осв. Константина Богачевсь-кого, сказано, що він є „титу-лярний єпископ Амісус, апо-стольський екзарх для украї-нців католиків в ЗДА, престо-лиця папського престолу і рим-ський граф", іменованний на те-перішні становище 20 травня 1924 року.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечих радощів бракує часто мужчинам перетомленим, зичерпа-ним зі сил або нервовим. У деяких випадках завважали, що недоста-ка належних або вистачальних віта-мін в щоденних стравах була причи-ною недостатку енергії або бадьоро-сті. Це було причиною, що мужчини не мали радощів, якими вони з при-роди мали втішатися.

Важливим є звідомлення від та-ких, що зазнали незвичайного до-бродієства від нової вітамінової пі-гулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містить в собі мінімальну щоденну вимогу важливої вітаміно-вої енергії для кожної дорослої лю-дини. Багато людей є просто зди-воженими, як оця сподука вітамінів стає в пригоді природі при виро-бові новітньої енергії в життєздат-ності.

За окремою умовою читачі цієї га-зети можуть забрати TRI-X, коли ви-шлуть оце повідомлення до ORE-GON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Зв'язати пі-шлуть їм негайно пачку за \$3.50 відворотного поштою. Не треба по-сылати грошей — заплатіть просто листівкою при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

3-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО ДО СРІБНИХ ЗІР

(Докінчення зі стор. 2-гої)

бавців, які то бачили.

І ось вже третій рік минає, як ми в Каліфорнії, в Сан Фран-циско. Багато чого за цей час змінилося, а головне знай-шлося і прийшло сюди трохи українців. Вже і „сусіди" з „Лос Енджелес" нас одвідували, як пан Л. Романюк та п. М. Новак, і високі гості вже при-їздили, як наші шановні про-фесори. Були в березні 1950 р. проф. М. Ветухів, який був ласкавий зробити доповідь для санфранциских українців, чим і започаткував створення тут галузі Українського Кон-гресового Комітету. А цього-літа на Берклейському Універ-ситеті викладав другий наш відомий професор Р. Смаль Стоцький. Він теж був таким добрим і уважним до нас, ук-раїнців в Сан Франциско, що одвідав нас і зробив прекрас-ний відчит, про становище української справи з 1914 по 1950 рік та, спасибі йому, по-тішав всіх нас своїм оптиміз-мом. Крім того, я безкомісно-вдячно проф. Р. Смалю Стоць-кому за його відповідь редак-ції „Тайм" про ту замітку про-гетмана Мазепу і український рух, яку редакція, „намішав-ши гороху з капустию" умі-стила 22-го травня 1950 р., а шановний професор в „Ук-раїнському Бюлетені" так гарно їх „поправив".

„Дорога до майбутнього роз-витку українського громадсь-кого життя в Сан Франциско ти-хесенько прокладається, не-хай і дуже поволі, та будівля-ється. Але ніщо, і навіть ця сві-домість, не спиняє мене все-думати і згадувати вірші А. Бо-бенка:

„О, Боже! серце заболить,
Як перебрившись на чужину,
Згадаєш рідну Україну."

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

І нічим не замінити,
І ніде злізла роздобути,
Уміється ранком до зорі,
Щоб рідну сторону забути
Чи то в неволі, чи в добрі...
(Кінець)

ЩО Є НАПРОДАЖ В СУРМІ!

Платівки (Рекорди) Сет ч. 10, видання Сурми, 14 ре-кордів за \$10.00
Театральні твори (100 різ-них штук, вартості 40 до-лларів за \$10.00
Романи до пісня, 50 різних Святослава Памки (мід, кут, мак, горіх, гриби, кален-дар стінний і календарик Черв. Калінін) 5.00
Сарагата чистий мід, 5 фт. з переслідувач 2.00
Каліна ч. 4, 5, 6 або 7-Ярд Панама (біла) ярд 2.50
Нитки, ДМЦ ч. 16, 10 цт. Моліне, моток 5
Українські газети з різних сторін світа, 12 за 1.00
Ліра, збірник пісень (364) з нотами і азбучними 2.50
201 Пісень, Альбом пісень, з нотами до співу і пісня Діточі театральні штуки, 25 різних 3.00
Діточі книжки до читання, 10 різних 2.00
Стінні Календарі, 100 за 18.00
Картки на Різду, Свята 100 за 3.50
Картки на Різду, Свята, гарніші, 100 за 7.00
Словник Анг.-Укр., Подвез-ка, 50,000 слів 4.75
Словник Укр.-Анг., Лева і Вербоного 3.00
Словник чужих слів, Кузель Підручник Анг. Мови, Проф. Луцького 2.50
Підручник Анг. Мови, Крата 1.50
Перші Кроків Анг. Мови, Фесенка 1.00
Граматика Укр. Мови по укр. і англійській, Шклян-ки 1.50

Замовлення посилайте найкраще разом з гроши на адресу:
SURMA
BOOK & MUSIC CO.
11 E. 7th St., New York 3, N.Y.

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКІ ПОВЕРНЕНІ

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5748

Дні вони в модерній колониаль-ній сталі ханжині.

Персональна обслуга в усіх по-хоронах без різниці матеріального стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

Іван Бродяк, нотар.

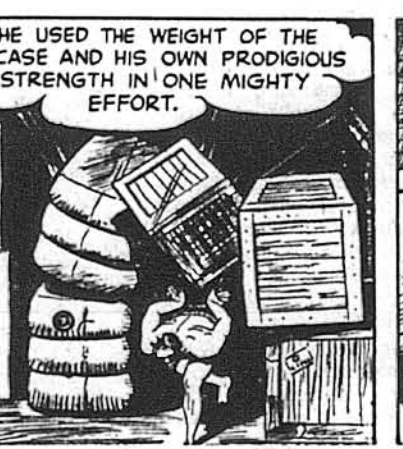
ТАРЗАН, ч. 2451. Диво на долі.

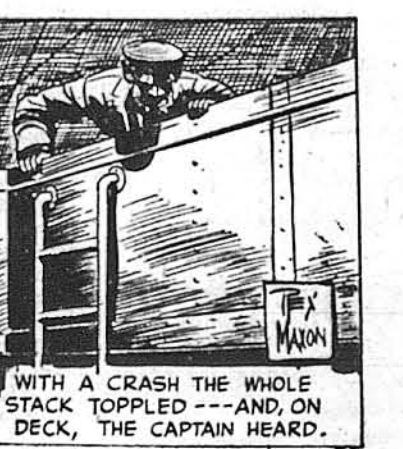
Коли Тарзан підскачів на рівні ноги, падаюча скриня зігнула його.

Він зачепив увязь своїх рук за ріг скрині...

і використав водночас тягар скрині й свою казочну силу в одному могутнім зусиллі.

З тріском цілий вантаж пе-ревернувся... а на-покладі по-чув це капітан.

Michael Turansky
Manufacturing Furrier
REPAIRING
REMODELING
STORAGE
115 WEST 30th STREET,
New York 1, N. Y.
LOngacre 5-6670

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОВЕРНЕНІ
арядку погребам по \$150
іні так низький як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОВЕРНЕНІ
Замовляється похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568